

Nr 208.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående försäljning av den till landshövdingebostället i Älvsborgs län hörande delen av tomten nr 414 i kvarteret Blomman i Vänersborg; given Stockholms slott den 14 april 1917.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att den till landshövdingebostället i Älvsborgs län hörande delen av tomten nr 414 i kvarteret Blomman i Vänersborg jämte därå uppförd stallbyggnad må försäljas samt att, därest försäljning kommer till stånd, till nuvarande innehavaren av landshövdingsbeställningen i nämnda län skall, så länge han i sitt ämbete kvarstår, av allmänna medel utgå en årlig gottgörelse för mistandet av den till hans boställsförmåner hörande tillgång till stall med fyra procent årlig ränta på den blivande försäljningssumman; dock att såsom villkor för försäljningen skall gälla, att försäljningen skall ske genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg på offentlig, vederbörligen kungjord auktion, att köpeskillingen ej må understiga det vid saluvärderingen åsatta värdet eller 2,808 kronor samt att blivande köpeanbud underställes Kungl. Maj:ts prövning och godkännande.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Conrad Carleson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 april
1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÄRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Carleson anförde:

*Överinten-
dentsämbetet.*

I underdånig skrivelse den 9 juni 1914 har överintendentsämbetet gjort framställning om försäljning av en till landshövdingebostället i Älvsborgs län hörande stalltomt med därå varande byggnad samt därvid anført huvudsakligen följande:

Redan vid under hösten år 1905 senast hållna laga av- och tillträdessyn å de landshövdingen i Älvsborgs län anslagna boställslägenheter med tillhör inom och i närheten av länsresidenset i Vänersborg hade ifrågasatts, att den till nämnda boställe hörande stalltomt med däruppå uppförda stallbyggnad med hänsyn till densammas för sitt ändamål synnerligen olämpliga belägenhet, dess otidsenlighet och i

övrigt bristfälliga beskaffenhet borde försäljas, ehuru då något beslut i ämnet icke fattats, och vid sist hållna ekonomiska besiktning å omförmälda länsresidens — hösten år 1913 — hade synemännen anmärkt, att, därest omhandlade tomt jämte byggnad icke komme att försäljas, 1914 års besiktningsmän torde komma att tvingas föreslå en genomgripande reparation av byggnaden för dess bestånd ävensom ny hägnad. Överintendentsämbetet, som vore nogsam om stallanläggningens i fråga olämplighet ur olika synpunkter och att dess bristfälligheter vore så betydande, att dessas avhjälpande näppeligen torde kunna ske utan nybyggnad, ansåge tidsförhållandena icke numera göra det nödvändigt för en landshövding i ifrågakomma del av landet att äga tillgång till stall, och hade jämväl boställshavaren landshövdingen K. S. Husberg för sin del givit tillkänna, att han vid sådant förhållande icke hade orsak att motsätta sig fastighetens avyttring under förutsättning, att honom under hans återstående tjänstetid tillerkändes ett ersättningsbelopp, motsvarande 4 procent årlig ränta på försäljningssumman. Landshövdingeämbetet, som tillika genom överintendentsämbetets försorg beretts tillfälle att i ärendet avgiva yttrande, hade med vitsordande, att stallbyggnaden befunde sig i ett synnerligen förfallet skick samt oavvisligen tarvade ombyggnad, ansett förslaget om fastighetens försäljning särdeles lämpligt, helst som statsverket genom fastighetens avyttring skulle besparas kostnaden för åbyggnadens iståndsättande. Därjämte hade landshövdingeämbetet bifogat ett av stadsingenjören Aug. Carling den 14 mars 1914 upprättat värderingsinstrument, varav framginge, att ifrågasvarande tomt såsom byggnadstomt borde hava ett värde av högst 8 kronor per kvadratmeter, att den å tomten belägna byggnad med avseende å dess höga ålder och bristfälliga skick allenast hade avröjningsvärdet eller högst 200 kronor, att då tomtarealen utgjorde 326 kvadratmeter, tomtens värde uppginge till 2,608 kronor, vadan saluvärdet för det hela kunde antagas bestiga sig till 2,808 kronor, samt att enligt inhämtade upplysningar från Vänersborgs stads kassakontor taxeringsvärdet för tomten utgjorde 500 kronor och för byggnaden 1,500 kronor eller tillhoppa 2,000 kronor. Landshövdingeämbetet hade funnit den av Carling vid fastighetens värdering tillämpade beräkningsgrund fullt motsvara på orten rådande tomtpris, liksom landshövdingeämbetet icke hade något att invända mot det av landshövdingen i länet begärda vederlag för frånträdan av förevarande med hans boställsförmåner förbundna fastighet. På grund av vad sålunda i ärendet förekommit och då tomten i fråga icke, såvitt överintendentsämbetet kunde finna, vore för annat statsändamål behöflig, hade överintendentsämbetet, som likaledes hölle före, att något icke vore att anmärka vare sig mot den gjorda värderingen eller mot av boställshavaren fordrad ersättning, ansett sig böra hos Eders Kungl. Maj:t i underdånighet hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t i nåder besluta om vidtagande av åtgärder för försäljning genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i den ordning, som kunde befinnas lämplig, av den i närheten av länsresidenset i Vänersborg belägna, till landshövdingebostaden i länet hörande stalltomt med därå uppförda byggnad samt i sammanhang därmed nädigst bestämma, att, därest försäljning komme till stånd, till nuvarande innehavaren av landshövdingebeställningen i Älvsborgs län skulle, så länge han i sitt ämbete kvarstode, av allmänna medel utgå en årlig gottgörelse för mistandet av den till hans boställsförmåner hörande tillgång till stall med belopp, motsvarande 4 procent ränta på den blivande försäljningssumman.

Kammar-
kollegium.

På grund av nådig remiss har kammarkollegium den 29 april 1915 avgivit infordrat utlåtande, varmed tillika överlämnats ett av vederbörande kammararkivarie avgivet yttrande av bland annat följande innehåll.

Genom nådigt brev den 10 augusti 1836 hade Kungl. Maj:t förordnat, att till plats för uppförande av nödiga uthusbyggnader till landshövdingebostället i staden Vänersborg skulle inköpas lämplig tomt i nämnda stad, i sammanhang varmed Kungl. Maj:t uppdragit åt sin befallningshavande i länet att om sådan tomt för kronans räkning avsluta köp. I enlighet härmed hade Kungl. Maj:ts befallningshavande å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar genom köpeavhandling den 13 mars 1837 inköpt den kammarskrivaren B. J. G. Appelberg tillhöriga i nämnda stad mellan Residens- och Hamngatorna belägna tomten nr 414 i kvarteret Blomman, innehållande i areal 2,100 kvadratalnar. På sätt de å kammaradvokatfiskalskontoret förvarade äganderättshandlingar angående sagda fastighet utvisade, hade av rådstuvurätten i Vänersborg för Kungl. Maj:t och kronan laga fasta å berörda fång meddelats den 23 oktober 1837.

Efter att hava omnämnt detta kammararkivariens yttrande, har kollegium i sitt förberörda utlåtande vidare anfört:

»Då enligt vad sålunda upplysts den ifrågavarande tomtens areal ursprungligen utgjort 2,100 kvadratalnar eller i nuvarande mått 740.46 kvadratmeter samt anledning förty förelegat antaga, att tomten, efter det densamma förvärvats av Kungl. Maj:t och kronan, varit föremål för styckning, har kollegium efter därom av arkivarien gjord hemställan anmodat Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande låta i saken verkställa utredning, varefter Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i skrivelse till kollegium den 27 innevarande månad meddelat följande. Enligt nådigt brev till kammarkollegium den 22 maj 1863 hade Kungl. Maj:t med rikets ständer funnit gott att av den till landshövdingens disposition anslagna, i kvarteret Blomman belägna tomten nr 414 om 2,100 kvadratalnar åt staden Vänersborg upplåta västra delen om 1,200 kvadratalnar. Efter sagda upplåtelse skulle av tomten återstå såsom kronans tillhörighet ett område av 900 kvadratalnar, motsvarande i nu gällande ytmått 317.35 kvadratmeter. Vid under åren 1911—1912 utförd triangel- och detaljmätning inom staden hade tomtdelen ifråga emellertid befunnits innehålla i areal 326 kvadratmeter.

För egen del får kollegium — jämte meddelande att den i ovannämnda nådiga brev den 22 maj 1863 medgivna upplåtelsen från ifrågavarande tomt till Vänersborgs stad skett utan annat vederlag än att dåvarande boställshavaren för sin tjänstetid tillerkänts ett visst årligt ersättningsbelopp att utgöras av staden — i underdånighet hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes med anledning av överintendentsämbetets förevarande framställning finna gott för sin del medgiva, att tomten nr 414 i kvarteret Blomman i staden Vänersborg jämte därå uppförd stallbyggnad må försälgas samt att, därest försäljning kommer till stånd, till nuvarande innehavaren av landshövdingebeställningen i Alvsborgs län skall, så länge han i sitt ämbete kvarstår, av allmänna medel utgå en årlig gottgörelse för mistandet av den till hans boställsförmåner hörande tillgång till stall med 4 procent årlig ränta på den blivande försäljningssumman; dock att såsom villkor för försäljningen må

föreskrivas, att försäljningen skall ske genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg på offentlig, vederbörligen kungjord auktion, att köpeskillingen ej må understiga det vid saluvärderingen åsatta värdet eller 2,808 kronor samt att blivande köpeanbud underställas Eders Kungl. Maj:ts prövning och godkännande, i sammanhang varmed Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande torde böra undfå nådig befallning att vid anmälan av eventuella köpeanbud tillika avgiva underdånigt förslag till disposition av de inflytna köpeskillingsmedlen.»

Härefter har statskontoret med infortrat utlåtande av den 1 februari 1916 överlämnat ett av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Älvsborgs län avgivet yttrande, däri Kungl. Maj:ts befallningshavande förklarar sig biträda kammarkollegii förberörda hemställan. För egen del har statskontoret, instämmande i samma hemställan, förordat avlåtande till riksdagen av proposition i ämnet. *Statskontoret.*

Sedan härefter Kungl. Maj:ts befallningshavande i Älvsborgs län anbefallts att inkomma med förslag till användningen av den köpeskillning, som vid eventuell försäljning av ifrågavarande fastighet kunde komma att inflyta, har Kungl. Maj:ts befallningshavande i skrivelse den 24 februari 1916 anfört följande: *Kungl. Maj:ts
befallnings-
havande i
Älvsborgs län.*

Kungl. Maj:ts befallningshavande hemställde, att — då länets i residensbyggnaden inrymda lantmäterikontor snart torde tarva ökat utrymme, samt åtskilliga jämförelsevis kostbara inredningsarbeten förestode för ytterligare säkerställande av lantmäterikontorets värdefulla arkivhandlingar, varom allt Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande komme att efter förutgången utredning avgiva förslag — köpeskillingen för stalltomten måtte reserveras för utvidgning och förbättrad inredning av i residensbyggnaden inrymda ämbetslokaler.

Därjämte fäste Kungl. Maj:ts befallningshavande uppmärksamheten på lämpligheten av minimivärdets avjämnning till 2,800 kronor, desto hellre som saluvärderingen även vid denna obetydliga jämkning under inga omständigheter kunde anses vara för låg.

Slutligen har statskontoret den 9 mars 1916 avgivit förnyat utlåtande i ärendet samt därvid anfört: *Statskontoret.*

»Statskontoret har ingenting att erinra mot att, såsom landshövdingeämbetet föreslagit, köpeskillingen för ifrågavarande stalltomt kommer till användning för utvidgning och förbättrad inredning av i residensbyggnaden inrymda ämbetslokaler. Men då statskontoret tager för givet, att riksstatsanslag i allt fall blir erforderligt för de arbeten för länets lantmäterikontor, varom, enligt landshövdingeämbetets förmälan, förslag efter förutgången utredning kommer att avgivas, och då statskontoret jämväl antager, att med avseende på sättet för anvisande av den av kammarkol-

legium föreslagna gottgörelse till nuvarande innehavaren av landshövdingebeställningen i Älvsborgs län kommer att förfaras på samma sätt som med ersättningar för exproprierad mark från länsmansboställen, vilka utbetalas under förskottstitel och sedermera täckas genom anslag å riksstaten, anser statskontoret riktigtast och enklast, att å ena sidan förenämnda köpeskillning tages till uppbörd bland statsverkets diverse inkomster och å andra sidan hela kostnaden för de antydda arbetena å länsresidensbyggnaden täckes genom anslag å riksstaten.

Beträffande minimibeloppet, 2,808 kronor, av saluvärdet anser statskontoret, att tillräckliga skäl för avjämning av nämnda belopp icke blivit anförda.»

Departements-
chefen.

Då ifrågavarande fastighet icke längre torde behövas för det med fastigheten avsedda ändamålet samt anledning saknas att i statsverkets ägo bibehålla fastigheten för något annat statens ändamål, synes mig en avyttring av fastigheten desto mer önskvärd som statsverket, om fastigheten ej försäljes, torde komma att åsamkas förhållandevis dryga kostnader för åbyggnadens vidmakthållande m. m. Beträffande sättet för försäljningen samt villkoren därför ansluter jag mig till vad kammarkollegium i sådant avseende föreslagit.

Mot nuvarande landshövdingens anspråk att, så länge han kvarstår i sitt ämbete, uppbära fyra procent årlig ränta å den blivande köpeskillningen torde ej vara något att erinra.

Vad angår köpeskillningens användning, anser jag, i likhet med statskontoret, att densamma icke bör reserveras för något framtida behov utan tagas till uppbörd bland statsverkets diverse inkomster. Under sådana förhållanden torde räntegottgörelsen till landshövding Husberg böra förskjutas av tillgängliga medel samt sedermera anmälas hos riksdagen till ersättande genom anslag å riksstaten.

På grund av vad jag sålunda anført får jag alltså hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att den till landshövdingebostället i Älvsborgs län hörande delen av tomten nr 414 i kvarteret Blomman i Vänersborg jämte därå uppförd stallbyggnad må försäljas samt att, därest försäljning kommer till stånd, till nuvarande innehavaren av landshövdingebeställningen i nämnda län skall, så länge han i sitt ämbete kvarstår, av allmänna medel utgå en årlig gottgörelse för mistandet av den till hans boställsförmåner hörande tillgång till stall med fyra procent årlig ränta på den blivande försäljningssumman; dock att såsom villkor för försäljningen skall gälla, att försäljningen skall ske genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg på offentlig, vederbörligen kungjord auktion, att köpeskillningen ej må understiga det vid saluvärderingen åsatta värdet eller 2,808 kronor samt att blivande köpebud underställes Eders Kungl. Maj:ts prövning och godkännande.

Kungl. Maj:ts^h Nåd. Proposition Nr 208.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition i ämnet av lydelse, bilaga litt. . . . vid detta protokoll utvisar avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Gunnar Schumacher.
